

Het kindcentrum: integraal en inclusief!

Herziene en geactualiseerde druk (december 2026)

Herziene en aangevulde editie ten opzichte van de 2023-uitgave.

Voor de ontwikkeling naar inclusief onderwijs is door de minister van OCW 15 jaar uitgestippeld, tot 2035. Het is een opgave van de Verenigde Naties.

In dit boek bekijken we wat inclusie betekent voor het kindcentrum, waar opvang en onderwijs op een integrale wijze samenwerken. In de praktijk zijn er al kindcentra die zichzelf inclusief noemen. Daar kunnen we van leren. In dit boek verkennen we wat een inclusieve pedagogiek zou kunnen zijn en waar je aan zou kunnen denken als jouw kindcentrum inclusief wordt. Werken aan een inclusief kindcentrum vraagt een onvoorwaardelijke positieve attitude naar alle kinderen, gestoeld op het accepteren van diversiteit.

Tegelijkertijd verkennen we de randvoorwaarden. De ontwikkeling is gestart, we zijn onderweg, maar we zijn er nog lang niet. Veel professionals zijn wel voor inclusie, maar vragen tegelijkertijd aandacht voor de randvoorwaarden; dat voelt oncomfortabel aan. Een inclusief kindcentrum gaat bovendien niet alleen over onderwijs, maar zeker ook over kinderopvang. Voor opvang was niet veel geregeld als het om kinderen met ondersteuningsbehoefte gaat. Maar inmiddels is er een landelijke handreiking Op weg naar inclusieve kinderopvang gemaakt.

Het veranderproces naar een inclusieve leer- en ontwikkelomgeving is voor professionals een verandering die aangrijpt bij dieper liggende overtuigingen, we zijn immers al tijden gewend om kinderen op basis van hun ondersteuningsbehoefte naar het gespecialiseerd onderwijs te sturen. Dat veranderen, vraagt een mentale omslag, een andere mindset en het wordt ook wel een paradigma verandering genoemd.

De meeste professionals die je spreekt, onderschrijven echter het ideaal van inclusie. De komende periode zullen we de randvoorwaarden moeten aanpassen om inclusieve kindcentra ook mogelijk te maken. *Aan de slag!*

Frank Studulski is onderzoeker/adviseur bij Sardes.

Review 2023 editie

"De weg naar inclusief onderwijs is nog lang niet uitgestippeld. (...) Toch moedigt Studulski aan de uitdaging aan te gaan, want inclusief onderwijs is noodzakelijk voor de inclusieve samenleving."

ISBN:

9789085604860

Auteur:

Frank Studulski

Prijs:

€ 29,95

Meer info:

swpbook.com/2870

u i t g e v e r i j

SWP

- Uit een recensie van Werken aan inclusie, november 2024